

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนศึกษานารี กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กำหนดวิธีการดำเนินการในการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนศึกษานารี โดยศึกษาในขอบข่าย 5 ด้าน คือ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน จำนวน 159 คน องค์กรในโรงเรียน จำนวน 56 คน องค์กรนอกโรงเรียน 4 แห่ง เป็นจำนวน 40 คน และผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 70 ซึ่งอยู่ในพื้นที่บริการ จำนวน 2586 คน (5 แขวง คือ แขวงวัดกัลยาณ์ แขวงหิรัญรูจี แขวงสมเด็จพระยา แขวงคลองสาน และแขวงคลองตันไทร)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน จำนวน 113 คน องค์กรในโรงเรียน จำนวน 36 คน องค์กรนอกโรงเรียน จำนวน 40 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 335 คน รวมทั้งสิ้น 524 คน

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการดังนี้

3.1 บุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 159 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน ดังนี้

- 3.1.1 ผู้บริหาร จำนวน 5 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน ยกเว้นผู้วิจัย
- 3.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 154 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก
- 3.2 องค์กรในโรงเรียน คือ องค์กรที่จัดตั้งถูกต้องตามกฎหมาย และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษานารี ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูฯ คณะกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าฯ จำนวน 56 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ดังนี้
- 3.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนศึกษานารี จำนวน 15 คนเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน โดยคณาธิการที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูฯ และคณะกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าฯ ออก
- 3.2.2 คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนศึกษานารี จำนวน 23 คนเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คน โดยคณาธิการที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน ออก
- 3.2.3 คณะกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าศึกษานารี จำนวน 18 คนเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน โดยคณาธิการที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน ออก
- 3.3 องค์กรนอกโรงเรียน หมายถึง องค์กรที่มีความผูกพันกับโรงเรียนศึกษานารี จัดกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน (แขวงวัดกัลยาณ์ แขวงหิรัญรูจี แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา แขวงคลองสาน และแขวงคลองตันไทร) ได้แก่ ผู้บริหารวัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร ผู้บริหารวัดอนงคาราม ผู้บริหารวัดพิชยญาติการาม ผู้บริหารสถานีตำรวจนครบาลบุปผาราม รวม 40 คน
- 3.4 ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่บริการของโรงเรียนศึกษานารี ในปีการศึกษา 2545 ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 70 จากจำนวน 3,694 คน เป็นจำนวนผู้ปกครอง 2,586 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถาม และรับการตอบกลับ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวนส่ง	จำนวนตอบกลับ	ร้อยละ	จำนวนตอบกลับ (สมบูรณ์)	ร้อยละ
บุคลากรในโรงเรียน	113	113	100.00	113	100.00
องค์กรในโรงเรียน	36	36	100.00	35	97.22
องค์กรนอกโรงเรียน	40	40	100.00	39	97.50
ผู้ปกครองนักเรียน	335	319	95.22	317	94.63
รวม	524	508	96.95	504	96.18

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับแบบสอบถามทั้งหมด มีจำนวน 508 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.95 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับมีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 100 มีจำนวน 3 กลุ่ม คือ บุคลากรในโรงเรียน องค์กรในโรงเรียน และองค์กรนอกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 95.22 โดยแบบสอบถามสมบูรณ์ที่ได้รับตอบกลับ มีจำนวน 504 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.18 และพบว่า บุคลากรในโรงเรียนตอบแบบสอบถามกลับสมบูรณ์มากที่สุด ร้อยละ 100 รองลงไป คือ องค์กรนอกโรงเรียน ร้อยละ 97.5 กลุ่มที่ตอบกลับสมบูรณ์น้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 94.63

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่พัฒนามาจากเครื่องมือของ ประจวบ จงปีตนา (2538) ประกอบด้วยแนวการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5 งาน คือ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น โดยมีลักษณะ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบสถานภาพว่าเป็น บุคลากรในโรงเรียน องค์กรในโรงเรียน องค์กรนอกโรงเรียน หรือผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

scale) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ในเนื้อหา 5 งาน คือ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

ตอนที่ 3 เป็นแบบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ในเนื้อหา 5 งาน คือ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

เกณฑ์การตัดสินระดับความคิดเห็น

ด้านปัญหา

5	หมายถึง	การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีปัญหามาก
3	หมายถึง	การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีปัญหาน้อยที่สุด

ด้านความต้องการ

5	หมายถึง	ต้องการให้มีการปฏิบัติกิจกรรมนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการให้มีการปฏิบัติกิจกรรมนั้นมาก
3	หมายถึง	ต้องการให้มีการปฏิบัติกิจกรรมนั้นปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการให้มีการปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อย
1	หมายถึง	ต้องการให้มีการปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ในด้านปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาเครื่องมือของ ประจวบ จงปัดนา (2538)
3. ปรีกษาผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ปรับปรุงแก้ไข

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้นำเครื่องมือที่พัฒนาแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ในเนื้อหา แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้แทนองค์กร และ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน ณ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ด้านปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน 0.95 ด้านความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน 0.88 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเป็น 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดย

1. ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับผู้ปกครอง นักเรียนฝากไปกับนักเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 524 ฉบับ
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แต่ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียนให้ นักเรียนเป็นผู้นำส่งคืน ได้แบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น 508 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.95
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 504 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.18 เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน
 - 2.1 หาคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.2 ใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ตัดสินความคิดเห็น ดังนี้

1.00–1.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
1.50–2.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
2.50–3.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
3.50–4.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
4.50–5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

2.3 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้การประมวลความคิดเห็น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค
2. หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. หาคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับปัญหาและความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน